

KIJK, ZONDER HANDEN

Casco en baksteen gevel van het modulair opgetrokken woongebouw Le Perron in Woerden komen rechtstreeks uit de fabriek. In tegenstelling tot de vier naastliggende gebouwen is er geen steiger en metselaar bij betrokken geweest.

Sinds 2013 is Venster Architecten uit Gouda betrokken bij ontwerp en bouwkundige uitwerking van Woerden Centraal, een project van in totaal circa 75 grondgebonden woningen en circa 180 appartementen in vijf gebouwen op het voormalige Campina-terrein. Het stedenbouwkundig ontwerp is van Kuiper Compagnons. Het slotstuk van de appartementenreeks, allen gebouwd op een doorlopende in een groene geluidswal ingebouwde parkeergarage, is Le Perron. Dit hoogste gebouw van Woerden telt elf verdiepingen, 36 appartementen en twee royale penthouses.

Weefverband

Architect Richard van Tiggele van Venster Architecten zegt: “Uitgangspunt was een markant en sculpturaal gebouw te ontwerpen met in beton gevatte zeer grote buitenruimtes. Vanaf de eerste schetsen wilden we een levendige en vrolijke rood-oranje baksteen toepassen voor het ontwerp, met een steen met een specifieke schorsachtige tekening en een weefverband met horizontaal en verticaal metselwerk. We zijn hiervoor verschillende keren bij een steenleverancier geweest en na een aantal monsterborden te hebben gemaakt hadden we voorkeur voor een bepaalde baksteen”.

Rood-oranje zeeklei

Maar niets weerspanniger dan het bouwproces. Aannemer Bolton Bouw maakte uit kostenoverwegingen de omslag naar prefab gevels. Van Tiggele: “Prefab stelde ons voor een aantal nieuwe uitdagingen. Ten eerste zagen we, na het bezichtigen van een aantal referentieprojecten, dat de naden tussen de prefab-onderdelen behoorlijk zichtbaar zouden zijn als deze te veel in kleur en maat afweken van de gewone voegen. Ten tweede bleek dat de uitgekozen strengperssteen (voorzien van openingen in de steen) na een trekproef door de prefab leverancier (Hibex) niet voldeed. We zijn op zoek gegaan naar kant- en klare keramische steenstrips, maar die bleken uiteindelijk te dun”. Uiteindelijk kwam de architect in aanraking met een ambachtelijke producent die in staat bleek halve stenen te produceren van typische Groningse rood-oranje zeeklei, deze kon klieven en het niet gebruikte deel hergebruiken in de productie. Van Tiggele: “De baksteenfabrikant heeft speciaal voor ons allerlei productiegangen gemaakt, totdat de juiste kleurnuance en structuur met schorseffect naar onze zin was, en dit voor elementenmaker Hibex de juiste dikte van de te verwerken steenstrips opleverde”. De uiteindelijke gekozen structuur is een doorontwikkeling van een gangbare gevelsteen in diverse kleuren en formaten.

18 mm voegen

De baksteenfabriek bleek in staat in het natte proces de gewenste structuur terug te laten komen op de net gemaakte breek-steenstrip in combinatie met de toegepaste engobe. Uiteindelijk zijn na het droogproces van enkele dagen de breek-steenstrip in een zetting voor de tunneloven gestapeld. Dit maakte mogelijk om kolen tijdens het bakproces toe te voegen voor een extra gewenste beige kleurnuance in het eindbeeld. Van Tiggele: “Omdat de dilatatievoegen tussen de gevelelementen 18 mm werden, hebben we ook gekozen voor stoot- en lintvoegen van 18 mm. De kleur van het achterliggende beton bleef in het zicht (niet nagevoegd), dus ook daar zijn diverse proefmonsters van gemaakt en een-op-een proefpanelen alvorens de juiste kleur te hebben geaccordeerd”.

Inzet van de prefab methode maakte het mogelijk elke vijftien dagen een nieuwe etage aan Le Perron toe te voegen. Elke bouwlaag bestaat uit zo'n 25 elementen. Kleine elementjes zoals de borstweringen meegerekend, bestaat de complete puzzel uit zo'n 500 stukjes. De gevelelementen werden in een krappe vier maanden ontworpen en klaar voor productie gemaakt. □